

Hoofdstuk 8. Het budget veiligheid

Het belang van veiligheid

Ook een veilige omgeving wordt opgenomen als essentiële behoefte om volwaardig aan de samenleving te kunnen deelnemenⁱ. De behoefte aan veiligheid gaat verder dan bescherming tegen externe agressie. Veiligheid gaat ook over bescherming tegen ziekte, werkloosheid en milieurisico's. Het VN-rapport over menselijke ontwikkeling in 1994ⁱⁱ gaf een allesomvattende, hedendaagse en meer gedetailleerde invulling aan het begrip veiligheid waarbij mensen en preventie centraal staan. Het rapport onderscheidt 7 kerndimensies: economische veiligheid, voedselzekerheid, veiligheid op het vlak van gezondheid, ecologische veiligheid, persoonlijke veiligheid, gemeenschapsveiligheid en politieke veiligheid.

Aannames en uitgangspunten

Voor het ontwikkelen van een referentiebudget ligt de focus op wat minimaal nodig is voor persoonlijke veiligheid. Volwassenen en kinderen hebben zowel op mentaal als fysiek vlak behoefte aan veiligheid. Vele aspecten van veiligheid zijn niet rechtsreeks verbonden met de aanschaf van bepaalde goederen of diensten. Het gaat over toegankelijke dienstverlening, een onafhankelijke en betrouwbare rechtspraak, goed bestuur en instrumenten voor sociale bescherming enerzijds, en inclusieve en participerende processen waardoor burgers actief kunnen bijdragen anderzijds.ⁱⁱⁱ

Keuze van producten

Voor het referentiebudget houden we rekening met concrete producten die door gezinnen moeten worden aangekocht in functie van hun persoonlijke veiligheid. Zo houden we rekening met de kost van een brandverzekering, verplicht bij een huurovereenkomst. Daarnaast berekenen we de prijs van een CO-melder, een blusdeken en een zaklamp. Rookmelders zijn verplicht te voorzien door de eigenaar en worden daarom niet opgenomen. Verder omvat het veiligheidsbudget een familiale verzekering met rechtsbijstand. Hoewel deze verzekering niet verplicht is, voorkomt dit dat schade aan derden tot zware financiële problemen leidt. Ook de kosten van een basisbankdienst worden meegerekend, gezien het niet aangewezen is cash geld thuis te bewaren en het feit dat geldverrichtingen in cash zeldzaam zijn.

Tot slot nemen we enkele producten op die de fysieke veiligheid van de inwoners verhogen. Voor elk gezin voorzien we een antislip douchemat. Voor gezinnen met een baby wordt een traphekje en een babyfoon voorzien. Wanneer er minstens één oudere aanwezig is in het gezin worden er extra producten opgenomen om valincidenten te vermijden: een buitenlicht met sensor, een antislipdeurmat, een douchekruk, handgrepen in de douche en een nachtlampje met sensor.

Prijsmethode

Het referentiebedrag voor de basisbankdienst is de maximale jaarlijkse kostprijs zoals vastgelegd in Belgische wetgeving^{iv}. Aangezien een (eerste) banklezer gratis wordt aangeboden door de grootste banken, rekenen we hiervoor geen budget. Voor de prijs van verzekeringen gebruiken we tools erkend door de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten. Brand- en CO-preventieproducten worden geprijsd bij Brico en Gamma. Producten voor de fysieke veiligheid van ouderen worden geprijsd aan

de laagste prijs bij Brico, Hubo en Ikea. Het veiligheidsrekje en de babyfoon worden tegen de laagste prijs gekocht bij respectievelijk Dreambaby en VandenBorre/Multimedia.

Aanvaardbaarheid en haalbaarheid

De experts gaven aan dat het referentiebudget voor bankzaken in de praktijk niet altijd volstaat. Extra kosten ontstaan bij bijkomende diensten, zoals papieren rekeninguittreksels, hulp van een bankbediende of een tweede kaartlezer. Ook bij budgetbeheer via het OCMW, waar de bankkeuze beperkt is, volstaat de kostprijs van een basisbankdienst meestal niet.

ⁱ Doyal, L., & Gough, I. (1991). *A theory of human need*. Houndmills: Palgrave Macmillan;

ⁱⁱ UNDP (1994). 'New Dimensions of Human Security' (pp 22-44) in *Human Development Report 1994*. New York: Oxford University Press.

ⁱⁱⁱ UN Human Security Unit (2016). *Human Security Handbook*. An integrated approach for the realization of the Sustainable Development Goals and the priority areas of the international community and the United Nations system. New York: United Nations.

^{iv} Wet van 24 maart 2003 tot instelling van een basisbankdienst